

Carolyn Sampson & The Heath Quartet —Haydn, Schönberg i Widmann

Palau Cambra

Dimecres, 4 de maig de 2022 – 20 h

Sala de Concerts

Amb el suport de:

Membre de:

Programa

Carolyn Sampson, soprano

The Heath Quartet:

Marije Johnston, violí

Sara Wolstenholme, violí

Gary Pomeroy, viola

Christopher Murray, violoncel

I

Franz Joseph Haydn (1732-1809)

*Quartet de corda núm. 36, en Si bemoll major,
op. 50 núm. 1, "Prussians"*

Allegro

Adagio non lento

Minuet - Trio

Finale. Vivace

Jörg Widmann (1973)

Quartet núm. 5, Versuch Über die Fuge

II

Arnold Schönberg (1874-1951)

Quartet núm. 2, en Fa sostingut menor, op. 10

Mäßig

Sehr rasch

"Litanei". Langsam

"Entrückung". Sehr langsam

Durada aproximada del concert: primera part 32 minuts; pausa 15 minuts; segona part 30 minuts

#clàssics #jovestalents #novacreació

Poema

Agafa'm

La vida està feta de runes i de vidres.
Tot el que no és silenci és vertigen.

Mira per la finestra: no hi ha persones
ni colors ni objectes ni paisatges: hi ha llum i miratges.

Llum i miratges.

Anna Gual

Implosions (2008)

Palau
de la Música
Catalana

Abona't a
Palau 100

Temporada
2022-2023

Filharmònica
de La Scala & Chailly

André Schuen

Simfònica Viena
& Wellber

Orquestra dels Camps Elisis
& Herreweghe

Mahler Chamber Orchestra
& Uchida

Simfònica de Bamberg,
Hrůša & Kopatchinskaja

Simfònica Anvers
& Elim Chan

Monteverdi Choir
& Gardiner

Orquestra Filharmònica de Berlín
& Petrenko

musicAeterna
& Currentzis

Més informació i venda
d'entrades individuals
i abonaments a
www.palaumusica.cat

Segueix-nos
a les xarxes

Amb la col·laboració de:

Ajuntament
de Barcelona
Institut de Cultura

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Comentari

El reconeixement de Franz Joseph Haydn com a artífex de la forma quartet durant el Classicisme no només ha estat fixat retrospectivament per la literatura especialitzada. Alguns dels seus col·legues ja van admirar la reforma expressiva per ell escomesa, amb Mozart sens dubte com el més eminent i potser també el més emfàtic, en dedicar-li els seus *Quartets* i demanar-li que els apadrinés, en la carta de l'1 de setembre de 1785: “*Des d’aquest moment et transfereixo tots els meus drets sobre ells pregant-te que contemplis indulgentment els defectes que la parcialitat de l’ull d’un pare impedeix veure*”. Mozart no era precisament aliè a l’admiració despertada per la sèrie de *Quartets op. 33*, després de la qual Haydn pensà a compondre una altra similar –l’opus 50– que veuria la llum l’any 1787. Dedicats a Frederic II, els *Quartets* acostumen a portar el sobrenom de “Prussians”. El primer de la sèrie, el *Quartet en Si bemoll major*, exhibeix trets genuïnament haydnians, com la presència de falses resolucions o una respiració àmplia i galant, que no impedeix –sinó al contrari, prepara– l’espai per a l’experimentació i la sorpresa.

Amb tot, és legítim preguntar-se –inclús si la resposta difícilment es trobarà mai enlloc– en quina mesura la irrupció d’un deixeble de la categoria de Mozart pot haver retroalimentat la creativitat de Haydn. El cert és que en aquella primera obra de l’opus 50 sona un tema reminent de la *Sonata per a violí* que Mozart havia compost en la mateixa tonalitat (la KV 454, del 1784) després de la declamació inaugural del violoncel, que d’altra banda recorda l’inici del *Quartet de les Dissonàncies*, aparegut l’any 1785. Un quartet que el mateix Haydn havia tocat juntament amb ell (primer violí i viola, respectivament) a una de les vetllades a casa dels germans Storace. Si Mozart es plegava davant de Franz Joseph Haydn, inspirador i amic, un dels promotors de la Segona Escola de Viena i responsable de la revolució tonal que qüestionaria frontalment l’harmonia clàssica –parlem d’Arnold Schönberg– va escriure, més d’un segle després: “*Dec molt, moltíssim, a Mozart. I si un estudia per exemple la manera com escric per a quartet de corda, no es pot negar que he après directament d’ell. I n’estic orgullós!*”.

Pot desconcertar la referència a Mozart, així com el continuisme que esbossa. Alhora, l'esment de la figura amb què s'alinea permet calibrar el desafiament implícit en la seva aventura tonal, en fer suspensió del que és sabut –parlant en termes harmonia– i tornar a construir *ex novo* el discurs musical. Creat per Schönberg entre els anys 1907 i 1908 –quinze abans de l'aplicació del dodecafonisme– amb versos de Stefan George en els dos últims moviments, l'expressionista *Quartet núm. 2, en Fa sostingut major, op. 10* mostra només externament un aire clàssic, amb la forma sonata als moviments extrems, la presència d'un *scherzo* amb trio, al segon, i un tema amb variacions al tercer. La citació de materials previs evidencia el caràcter cíclic d'un *Quartet* en què s'alternen registres profunds i lleugers, angoixants i còmics –a la manera de Mahler–, com suggereix la inserció de la tonada popular *O du, Lieber Augustin*. Per contrast, l'oient aprecia el calat ontològic de la peça en passatges extàtics i commovedors, com és la straussiana intervenció de la soprano en el moviment de clausura, que declama: “*Sento l'aire d'altres planetes*”.

L'envergadura del clarinetista Jörg Widmann com a compositor queda resumida en una dada d'eloqüència incontestable: el 2018 va ser el tercer compositor contemporani més interpretat, per darrere només d'Arvo Pärt i John Williams. Certament, el *Quartet núm. 5* exposa algunes de les raons de la seva repercussió mundial. Com a peça de final de cicle, condensa moltes de les tècniques abans experimentades, posades al servei de la creació de capes sonores. De fet, empra un tema que prové de la *Große Fuge* i de l'*Ofrena musical* de Bach. Es tracta d'una peça tremendament desafiadora, una mena d'experiment que introdueix la veu de la soprano com a cinquena línia melòdica, i combina la innovació més arriscada amb l'homenatge a la tradició contrapuntística que habilita el format quartet.

Jacobo Zabalo, doctor en humanitats

Biografies

Carolyn Sampson, soprano

© Marco Borggreve

Als escenaris de concert i d'òpera ha tingut èxits notables al Regne Unit, així com a tot Europa i els EUA. Els seus papers operístics inclouen el rol principal de *Semele* i Pamina de *La flauta màgica* per a l'English National Opera, diversos personatges de *The fairy queen* de Purcell al Festival de Glyndebourne (publicat en DVD) i Anne Truelove de *The rake's progress* i Mélisande de *Pelléas et Mélisande* en les produccions de David McVicar per a la Scottish Opera.

En l'àmbit internacional ha actuat a les òperes de París, Lilla, Montpeller i Opéra National du Rhin d'Estrasburg. També ha cantat el rol principal de *Psyché* de Lully al Boston Early Music Festival, que es va publicar en CD i pel qual posteriorment va ser nominada als Grammy el 2008.

Entre els seus nombrosos concerts al Regne Unit figuren actuacions habituals als BBC Proms i amb les orquestres Britten Sinfonia, City of Birmingham Symphony Orchestra, The English Concert, Orchestra of the Age of Enlightenment, Scottish Chamber Orchestra, The Sixteen i Royal Liverpool Philharmonic Orchestra.

Al continent, en les seves nombroses aparicions ha ofert concerts amb la Bergen Philharmonic, Freiburger Barockorchester, Gürzenich Orchestra, Leipzig Gewandhaus Orchestra, Orchestra dell'Accademia Nazionale di Santa Cecilia, Rotterdams Philharmonisch Orkest, Royal Concertgebouw Orchestra, Mozarteum Orchester de Salzburg, Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks i WDR Rundfunkorchester de Colònia.

Als Estats Units, ha actuat com a solista amb les simfòniques de Boston, Cincinnati, Detroit i San Francisco, Philadelphia Orchestra i St. Paul Chamber Orchestra, i és convidada habitual al Mostly Mozart Festival. Més recentment ha interpretat i enregistrat la *Simfonia núm. 4* de Mahler amb Osmo Vänskä i la Minnesota Orchestra. L'octubre del 2013 va debutar en recital al Weill Recital Hall del Carnegie Hall amb les entrades exhaurides i ha ofert igualment recitals al Lincoln Center de Nova York i al San Francisco Performances.

Treballa amb els directors Mark Elder, Harry Bicket, Ivor Bolton, Riccardo Chailly, Harry Christophers, Philippe Herreweghe, Andris Nelsons, Yannick Nezet-Seguin, Louis Langrée, Trevor Pinnock i Donald Runnicles.

Recitalista de prestigi, Carolyn Sampson actua habitualment al Wigmore Hall, on va ser Artista Destacada la temporada 2014-15. També ha ofert recitals als festivals de *lieder* d'Oxford i Leeds, Saintes i Aldeburgh, així com al Concertgebouw d'Amsterdam, Barcelona, Friburg, Oper de Frankfurt, Wiener Konzerthaus, i recentment ha fet la primera gira de recitals pel Japó.

Els darrers anys manté una estreta col·laboració amb el pianista Joseph Middleton, i a principi del 2015 van publicar el seu primer àlbum, *Fleurs*, amb cançons de compositors des de Purcell a Britten, que va ser nominat en l'apartat de solista vocal als Gramophone Awards. També han publicat *A Verlaine songbook*, en una aproximació a la poesia de Paul Verlaine; *Lost is my quiet*, un disc de duets amb el contratenor Iestyn Davies; així com *A soprano's Schubertiade*, *Reason in madness* i més recentment *The contrast. English poetry in song*, tots per al segell BIS.

A més de la seva llarga relació amb aquest segell, també té discos premiats amb Decca, Harmonia Mundi i Hyperion, com el Choc de l'Année Classica, Gramophone Magazine's Choice of Editor, àlbum del mes de la «BBC Music Magazine», un Premi ECHO i un Diapason d'Or. El seu enregistrament amb Ex Cathedra, *A french baroque diva* (Hyperion), va guanyar el premi de recital als Gramophone Awards 2015. Igualment, va ser nominada com a Artista de l'Any als Gramophone Awards 2017 i el CD amb la *Missa en Do menor* i *Exsultate jubilate* de Mozart amb Masaaki Suzuki i el Bach Collegium Japan va guanyar un Choral Award, mentre que un altre àlbum junts, amb la *Passió segons sant Mateu* de J. S. Bach, va guanyar el Premi Coral als Gramophone Awards 2020.

La seva agenda d'aquesta temporada i vinents inclou actuacions amb la BBC Philharmonic (*Correspondances* de Dutilleux), una gira amb l'Helsinki Baroque (*Genoveva* de Schumann), City of Birmingham Symphony Orchestra (*Gloria* de Poulenc), Cappella Amsterdam (*Le vin herbe* de Frank Martin), el rol de Cleopatra de *Giulio Cesare* de Händel al Palau de la Música Catalana, i als Estats Units: *El Messies* de Händel amb la Händel & Haydn Society, la *Passió segons sant Mateu* amb l'Orchestra of St. Luke al Carnegie Hall, concerts i enregistraments amb la Minnesota Symphony (*Vuitena* de Mahler) i un recital amb Kristian Bezuidenhout al Boston Early Music Festival.

El març del 2022 va publicar amb Kristian Bezuidenhout, *Trennung: songs of separation*, el seu àlbum més recent, per al segell BIS.

The Heath Quartet

© Simon Way

Fundat l'any 2002 al Royal Northern College of Music, va ser seleccionat pel Young Classical Artist Trust (YCAT) i guardonat amb una beca Borletti-Buitoni per a conjunts especials i l'any 2012 va guanyar el Premi Ensemble al Festspiele Mecklenburg-Pomerània Occidental, on ara és visitant habitual. El 2016 va guanyar el Gramophone Chamber Award per la seva gravació de la integral de *Quartets de corda* de Sir Michael Tippett, i el maig del 2013 es convertí en el primer conjunt en quinze anys a guanyar el prestigiós premi Young Artists de la Royal Philharmonic Society.

El seu premiat llançament amb música de Tippett fou seguit per dos discos per al segell Harmonia Mundi/PIAS, amb el *Primer i Tercer Quartets* de Txaikovski (novembre del 2016) i tots els *Quartets* de Bartók (juny del 2017), CD que guanyà el Limelight Chamber Music Award (2017) i va ser nominat al Gramophone Chamber Music Award 2018; tots dos projectes van ser finançats en part per la Beca d'Ensamble Especial Borletti-Buitoni Trust 2011.

La temporada 2021-22, The Heath Quartet actua per tot el Regne Unit, manté la seva llarga relació amb el Wigmore Hall, i també inclou l'estrena europea del *Quartet de corda núm. 2* de Helen Grime. Aquesta peça també apareixerà a la seva residència a la Boulez Saal de Berlín, on el Quartet col·laborarà amb Jörg Widmann per oferir el seu *Quintet amb clarinet*. Altres actuacions destacades inclouen aquest debut al Palau de la Música Catalana amb la soprano Carolyn Sampson i actuacions tant als festivals de primavera com d'estiu de Mecklenburg-Pomerània Occidental. El Quartet també llançarà properament amb Carolyn Sampson un àlbum amb obres de Berg, Webern i Schönberg per a Signum Records.

Textos

Arnold Schönberg

Quartet núm. 2, en Fa sostingut menor

Litanei

Lletania

Tief ist die Trauer, die mich um düstert,
Ein tret ich wieder, Herr! in dein Haus...

*Profunda és la tristesa que m'enfosqueix,
torno a entrar, senyor! a casa teva...*

Lang war die reise, matt sind die glieder,
Leer sind die schreine, voll nur die qual.

*Llarg fou el viatge, esgotats estan els membres,
buits són els reliquiàris, només plens de pena.*

Durstende zunge darbt nach dem weine.
Hart war gestritten, starr ist mein arm.

*La llengua assedegada anhela el vi.
Dura fou la lluita, encarcerat està el meu braç.*

Gönne die ruhe schwankenden schritten,
Hungrigem gaume bröckle dein brot!

*Dona repòs a les passes vacil·lants,
engrunes del teu pa als paladars famolencs!*

Schwach ist mein atem rufend dem traume,
Hohl sind die hände, fiebern der mund.

*Dèbil és el meu alè anhelant el somni,
desocupades les mans, febrosa la boca.*

Leih deine kühle, lösche die brände,
Tilge das hoffen, sende das licht!

*Deixa la teva fredor, apaga els focs,
rescata l'esperança, envia la llum!*

Gluten im herzen, lodern noch offen,
Innerst im grunde wacht noch ein schrei...
Les brases al cor encara flamegen,
en les arrels més profundes encara vetlla un crit...

Töte das sehnen, schliesse die wunde!
Nimm mir die liebe, gib mir dein glück!
Mata la melangia, tanca la ferida!
Dona'm l'amor, dóna'm la teva felicitat!

Entrückung

Èxtasi

Ich fühle luft von anderem planeten.
Mir blassen durch das dunkel die gesichter
Die freundlich eben noch sich zu mir drehen.

Sento l'aire d'altres planetes.
Veig empal·lidir en la foscor els rostres
Que es giraven amigables cap a mi.

Und bäum und wege die ich liebte fahlen
Dass ich sie kaum mehr kenne und du lichter
Geliebter schatten – rufer meiner qualen –

I arbres i camins que vaig estimar s'esmoreeixen
i a penes els reconec, i tu, esplendorosa
i estimada ombra - invocadora dels meus sofriments -

Bis du nun erloschen ganz in tiefern gluten
Um nach des taumel streitenden getobes
Mit einem frommen schauer anzumuten.

t'has esvanit del tot en profundes brases
i, més enllà del deliri del fragor combatiu,
em concedeixes un pietós esglai.

*Ich löse mich in tönen, kreisend, webend,
Ungründigen thanks und unbenamten lobes
Dem grossen atem wunschlos mich ergebend.*

*Em desfaig en songs, girant, bellugant-me,
donant gràcies infundades i loances innominades
al meu gran alè sense desigs.*

*Mich überfährt ein ungestümes wehen
Im rausch der weihe wo inbrünstige schreie
In staub geworfner beterrinnen flehen:*

*M'assetja un hàlit impetuós en la rauxa
de la consagració, en la qual suren crits fervents
que les pregadores han espargit per la pols.*

*Dann seh ich wie sich duftige nebel lüpfen
In einer sonnerfüllten klaren freie
Die nur umfängt auf fernsten bergesschöpfen.*

*Veig llavors com perfumades boires s'aclareixen
en un aclariana lliure i plena de sol,
que abasta fins als més llunyans cims.*

*Der boden schüttet weiss und weich wie molke.
Ich steige über schluchten ungeheuer,
Ich fühle wie ich über letzter wolke.*

*El terra vessa, blanc i tou com la llet.
Pujo per immenses gorges
i em sento com al darrer núvol.*

*In einem meer kristallnen glanzes schwimme –
Ich bin ein funke nur vom heiligen feuer
Ich bin ein dröhnen nur der heiligen stimme.*

*Nedo en un mar de fulgor cristal·lí...
Soc només una guspira del foc sagrat,
només el retruny de la veu sagrada.*

També et pot interessar...

Palau Cambra

Dilluns, 30.05.2022 - 20 h

Sala de Concerts

Quartet Gerhard:

Lluís Castán, violí I

Judit Bardolet, violí II

Miquel Jordà, viola

Jesús Miralles, violoncel

W. A. Mozart: *Quartet de corda núm. 19, en Do major, KV 465, “de
les Dissonàncies”*

G. Kurtág: *Officium breve*

D. Xostakóvitx: *Quartet de corda núm. 3, en Fa major, op. 73*

Preu: 25 euros

Mecenes d'Honor

Mecenes Protectors

Mitjans Col·laboradors

Col·laboradors

Armand Basi – Bagués-Marsiera Joiers – Balot Restauració – Calaf Grup – Cardoner Grup – Catalonia Hotels & Resorts – Coca-Cola – Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports – Col·legi Oficial d'Òptics Optometristes de Catalunya – Deloitte – Eurofirms Group – FC Barcelona – Fundació Antiques Caixes Catalanes - BBVA – Fundació Caixa d'Enginyers – Fundació Castell de Peralada – Fundació Metalquímia – Helvetia Compagnia Suiza S.A. de Seguros y Reaseguros – La Fageda – Quadis – Saba Infraestructures, S.A. – Scasi Soluciones de Impresión S.L.

Amics Benefactors

Ascensores Jordà, S.A. – Fundació Antoni Serra Santamans – Inclos Interiorisme, S.L. – Morera Casablanca S.L. – Teatre Romea – Veolia Serveis Catalunya S.A.U. – Salvador Viñas Amat

Membres Palau XXI

Mª Dolors i Francesc – Elvira Abril – Pere Armadàs Bosch – Rosamaria Artigas i Costajussà – Marta Barnes – professor Rafael I. Barraquer Compte – Mariona Carulla Font – Lluís Carulla Font – Carlos Colomer Casellas – Isabel Esteve Cruella – Pere Grau Vacarissas – María José Lavin Guitart – Anna Saura Miarnau – Juan Manuel Soler Pujol – Daniela Turco – Joan Uriach Marsal – M^a. del Carmen Pous Guardia

An abstract painting featuring vibrant, wavy lines in shades of blue, orange, and white. The composition is dynamic, with the colors blending and swirling together to create a sense of movement and depth. The background is a deep, solid blue, which makes the other colors stand out.

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

